

ανάδρομοι

Πέμπτη, 31 Μαΐου 2012

11:21 πμ

Σχοινιά τεντωμένα λοξά από το κατάρτι στο κατάστρωμα ή τον πρόβολο η από το ένα κατάρτι στο άλλο.

κν. Στράλια

Τα ιστία (πανιά) που μπαίνουν πάνω στα στράλια λέγονται αναδρομικά [ιστία] κν βελαστράλια.

Δεν έχουν καμία σχέση με τα ποσά που καταβάλλονται αναδρομικά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

στράλι (το) ΝΑΥΤ. (λαϊκ.) ὁ πρότονος (βλ.λ.).
[ΕΤΥΜ. < ιταλ. strallo (πληθ. stralli). αγν. ετύμου].

171 Γ. Μπαμπινιώτη - Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση 2005

Το 131 - Γ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ -2009 τηρεί σιγήν ιχθύος. Εδώ ο κ. Μπαμπινιώτης ξεχνά ότι ετυμολόγησε μέσω ενός οξυμώρου το στράλι 4 χρόνια πριν.

Όταν κάποιος λέει < ιταλ. Strallo δεν μπορεί μετα να λει "αγνώστου ευμου".

Η λέξη strallo δεν υπάρχει, ο Μπαμπινιώτης υπονοεί strale, πληθ. strali

Αν εννοεί το στράλε τότε κάνει λάθος στην απόδοσή του στα Ελληνικά: είναι οι ανάδρομοι και όχι οι [πρότονοι](#). (κν. στάνζοι)

Το Liddle Scott ερμηνεύει τους προτόνους: two ropes from the masthead to the forepart of a ship, forestays (δύο σχοινιά από το κατάρτι στο μπροστινό μέρος του πλοίου, πρότονοι) συνάγεται ότι οι πρότονοι ήταν **υποσύνολο** των strali.

Ο Κοτσοβίλλης [637](#), σε ένα ρεσιτάλ ναυτικής ακατάληπτης επεξήγησης, λέει για τα στράλια του μπάρκο-μπέστια (ημιμυοδρόμωνος):

΄Από την καπελλαδούρα τοῦ κόντρα, εως το τσέρκι του ὄξω φλόκου, ἔρχεται ἓνα **στράλιο** ψιλό. ΄Από την καπελλαδούρα τοῦ μπαφίγκου, εως τό ἴδιο δόντι, ἔρχεται το **στράλιο** του οξω φλόκου. ΄Από την καπελλαδούρα της γάπιας, ἔως το μαστούνι, ἔρχονται **τρία στράλια** του κόντρα φλόκου, του φλόκου καί της τουρκετίνας. ΄Από την καπελλαδούρα του τρίγκου, εως την μέση του μπομπρέσου, ἔρχεται ὁ διπλός στάντζος του ἀράπη. ΄Από την ἀπάνω καπελλαδούρα του μεσαίου τσιμπουκιού, εως την κουρζέτα, ἔρχεται τό **στράλιο** της ἀπάνω στραλιέρας. ΄Από την κάτω καπελλαδούρα του ἴδιου τσιμπουκιού, εως το ντεσταντεμόρο της πλωρηάς κολώνας, ἔρχεται το **στράλιο** της κόντρα στραλιέρας. ΄Από τον ντεσταντεμόρο της μεσαίος κολώνας, ἔως την κόφα της πλωρηάς, ἔρχεται το **στράλιο** της στραλιέρας. ΄Απ'ο την κόφα της μεσαίας κολώνας, ἔως το κατάστρωμα πίσω της μπόμπας, ἔρχεται διπλή ἢ σταντζιέρα της βελαστράλιας. ΄Από την ἀπάνω καπελλαδούρα τοῦ μεσαίου τσιμπουκιού, ἔως τήν ἀπάνω της μετζάνας, ἔρχεται ενα **στράλιο**, διά δύναμιν του πρυμιού τσιμπουκιού. ΄Από τήν κουρζέτα της μετζάνας, Εως τὰ ξάρτια του μεσαίου αρμπούρου, ἔρχονται δύο στάντζοι, εις τὰ πλευρά τοῦ πλοίου, διά δύναμιν της μετζάνας.

Και ο πλεον αδαης αναγνωστης αντιλαμβάνεται ότι τα στραλια ανεξαρτητα από πού ξεκινανε και που καταλήγουν ειναι περισσοτερα από δύο. Ενώ οι πρότονοι (στράλια κατά Μπαμπινιώτη) είναι δύο.

strale

Από το αρχαίο γερμανικό STRALA

Μεσαιωνικό strāle, strâl = Αγγλοσαξωνικό srael, συγχ. Αγγλ. Stay, (Noun : any of various strong ropes or wires for steadying masts, funnels, etc.)

Λιθουανικό striela, αρχαίο σλαβικό strêla, Ρωσικό strëla, Σερβικό. strijelà. Σημαίνει βέλος, σαΐτα αλλά και κεραυνός και μεταφορικός ακτίνα φωτός (πβλ. συγχρ. Γερμ. Strahl που σημαίνει και αυτό ακτίνα φωτός).

Ο πληθυντικός του strale είναι strali στράλι που εξελήφθη ως ενικός ουδετέρου (το στράλι και τα πολλά έγιναν τα στράλια).

Τα στράλια είναι σχοινιά κι όχι βέλη, ονομάστηκαν έτσι από τη μεταφορική έννοια του strale = ακτίνα, μια και τα στράλια κατεβαίνουν ακτινωτά από το κατάρτι προς το κατάστρωμα.

ΠΟΙΗΣΗ

Βάρδια πλάι σε κάβο φαλακρό
κι ο Σταυρός του Νότου με τα **στράλια**
Κομπολόι κρατάς από κοράλλια
κι άκοπο μασάς καφέ πικρό

Νίκος Καββαδίας - Σταυρός του Νότου